

ER DETTE KUNST?

Bildeuttrykk eller ansiktsuttrykk?

TEKST:
Gustav Borgersen,
kunsthistoriker
og kritiker

«Det som i grunnen er et nokså stort og svært så ekspressivt felt midt i folks ansikt, er kanskje også et av de mest oversette områdene på hodet?»

Fire sorte figurasjoner nærmest svever i det øvre feltet på fire ark. Til tross for noen kullsorte områder - særlig i det helt til høyre - er de nokså beskjedne. De tynne strekene opptar en liten del av den totale flaten. Her og der ser de nesten transparente ut.

Ved første blick kan de ligne ultralydbilder. Eller kanskje en form for seismologiske streker? Men vi befinner oss innenfor kunstinstitusjonen, og bildene er i utstillingskonteksten utstyrt med rammer. Om assosiasjonene med dette avgrenses til «kunstens bilder», kan uttrykket minne om grafiske, minimalistiske arbeider der betrakteren konfronteres med kunstnerens følsomme strek.

En praktisk oppfordring kan være å se på bildene ett minutt for så å lukke øynene og prøve å beskrive dem. Hva skiller dem fra hverandre? Hvilke unike detaljer dominerer hvert enkelt av dem? Det er vanskelig fordi de umiddelbart ser så like ut.

Men dette er avtrykk av fire personers panner, derav bildetitlene som er de fires navn. Bildene går fra å være vage til å bli veldig detaljerte. Nå blir de tynne sorte strekene til vertikalt hengende hår og de tykkere hvite strekene til horisontale pannerynker. Her er altså pannen avskåret fra resten av hodet. Pannen er plassert der den ville ha vært i en portrettegning.

På tegninger av ansikt er ofte pannen det tomme feltet, kanskje ispedd to øyenbryn, som binder sammen de mer avsluttede figurene som frisyren, munnen og øynene. Selv en tegnet nese lar seg lett kjenne igjen når den presses ned til en todimensjonal figur. Men en panne?

Det som i grunnen er et nokså stort og svært så ekspressivt felt midt i folks ansikt, er kanskje også et av de mest oversette områdene på hodet? Likevel har observasjonen av disse strekene så avgjørende betydning for avlesningen av en annen persons emosjoner.

Om du nå studerer hver enkelt figurasjon på ny, er det kanskje lettere å si noe om hvor forskjellige de er? Når man leser dem som ansiktsuttrykk og ikke bare som bildeuttrykk. Nå ser man også kanskje klarere hvor forskjellige disse bildene faktisk er?

ukeadressa@adresseavisen.no

i

OM VERKENE

«Sigmund Skard», «Randi Nygård», «Oskar Aglert», «Munan Øvrelid» i bildeserien *Foreheads, frottage-tegning, kull på papir, 33 x 22 cm (2014)*

Kan ses: Viser på utstillingen «Isbreen pustar mens vi leitar etter den arktiske tåka» på Trøndelag Senter for Samtidskunst, Fjordgata 11, Trondheim

Kunstner: Randi Nygård (f. 1977)

Tidligere verk: Nygårds arbeider er utført innenfor en rekke medier og med mange forskjellige teknikker. Flere av verkene kan karakteriseres både som figurasjoner og abstraksjoner og de stiller kanskje også spørsmål nettopp ved skillet mellom disse kategoriene. Kjente gjenstander, formasjoner og materialer virker ofte som utgangspunkt, og Nygårds kunst kan karakteriseres som undersøkende, ofte med henblikk på natur og samfunn. Det å bruke frottage-teknikken for å undersøke, belyse eller fremmedgjøre vante gjenstander går helt tilbake til surrealistene på 1930-tallet, og er kun én av flere kunsthistoriske tradisjoner som Nygård kan sies å gå i dialog med. Hennes arbeider er vist i både inn- og utland etter at hun ble uteksaminert med master fra Kunstakademiet i Trondheim i 2006. I 2014 mottok hun Statens femårige arbeidsstipend.